

Az Európai Unió belső fejlődésének várható alakulása 2008-ban

Rácz Margit

2008-ban a világgazdaság egészében a GDP növekedésének lassulása és a világpiaci árak ezzel egyidőben történő jelentősebb növekedése várható. Azt, hogy ez a változás elsősorban az USA gazdaságának még latens vagy már eddig is kirobbant problémáiból fakad, azt senki sem vitatja. Azt azonban, hogy az EU-27-re ennek milyen hatása lesz, illetve hogy az eurózóna inflációs várakozásaira ez hogy hat, azt még elég pontosan nem lehet megállapítani, többek között azért sem, mert az EU igazán véleményt formáló intézményei meglehetősen optimizmusról tesznek tanubizonyságot.

Az eurózónában az EKB kifejezetten arra kötelezett jegybank, hogy a fogyasztói árak növekedését alacsonyan tartó monetáris politikát folytasson. Ennek megfelelően az euró első kilenc éve a harmonizált fogyasztói árindex alapján 2007 utolsó harmadáig a célul tűzött két százalékot ugyan meghaladta, de nem érte el a három százalékot. Az elmúlt év utolsó harmadában azonban három százalék fölé nőtt a harmonizált fogyasztói árindex. Kérdés tehát, hogy a magas világpiaci olajár és a gyorsan növekvő élelmiszerárak inflációgerjesztő hatása hogyan alakul 2008-ban. Az EKB és más szakértők szerint is mérsékelt infláció-növekedéssel lehet számolni az eurózóna egészében: várhatóan az éves árindex a 2,3 százalékot nem fogja meghaladni. Persze a tagországok inflációs szintje komoly eltérést mutat. Érdemes megemlíteni, hogy a sikeres felzárkózást megvalósító alacsony államháztartási deficittel büszkélkedő Spanyolországban folya-

matosan magasabb az infláció, mint a harmonizált fogyasztói árindex. Ugyanez jellemző Görögországra is. Ami a négy KKE-országot illeti, közülük Magyarországon várható a legmagasabb infláció, de 5 százalék körüli lesz a lengyel inflációs szint is.

Természetesen sok bizonytalanság kíséri ezt a nyugodtan optimistának nevezhető előrejelzést. Az sem zárható ki, hogy az angolszász jegybankok kamatcsökkentésével ellentétes magatartást mutató EKB radikális álláspont változtatásra kényszerülhet az év folyamán. A legnagyobb EU-tagországban az éppen zajló események mintha ennek a trendváltásnak a bekövetkezését tennék valószínűbbé. Németországban a szakszervezetek a bértárgyalásokon jelentős béremelést követelnek. Az sem dőlt még el, hogy a szóban forgó néhány területen kívül más ágazatokra is kiterjesztik-e a minimálbért. Mindenesetre, ha ilyen bérnyomás kezdődne Németországban, az a várható inflációs mértéket fölfelé módosíthatná.

Az EU egészében a GDP növekedésének lassulásával lehet számolni. Ez a lassulás azonban viszonylag mérsékeltnek tekinthető az EU egészében, és ahogy az már korábban is jellemző volt, jelentős különbségek tapasztalhatók egyes országok, illetve országcsoportok között. 2008-ra az átlagos GDP-növekedés mértéke 1,6 százalék lehet, szemben az USA-ban várható 2,2 százalékkal. Tehát az EU egészének gazdasági növekedése, ahogy általában lenni szokott, 2008-ban is várhatóan alacsonyabb lesz, mint az amerikai. Persze a prognóziské-

szítók ezen várható értékek közlésekor mindig hangsúlyozzák, hogy a világgazdaság egészében meglévő rizikófaktorok váratlan fejleményekhez vezethetnek, amelyek megakadályozhatják ezt a mérsékeltbb növekedést is.

A gazdasági növekedés szempontjából az EU-átlag fölött teljesít az utolérés sikerországának számító Spanyolország, ez jellemzi Görögországot is, és természetesen Írországot is. De valamennyi gazdasági mutató szempontjából az EU-n belül a legsikeresebbnek az ún. északi modellbe tartozó országok tekinthetők. A KKE-országok közül Magyarország gazdasági növekedése lesz a legalacsonyabb 2008-ban is, de szemben a világtendenciával 2007-hez képest, ez gyorsuló növekedésnek számít. A KKE-országok közül a legjobb növekedési teljesítmény Szlovákiában várható. Természetesen egyik EU-tagország sem kerülheti el a világgazdaság egészében meglévő rizikófaktorok valóra válásakor keletkező negatív fejleményeket.

Ennek kapcsán felmerül egy érdekes kérdés. A csaknem félmilliárd lakost számláló Európai Unió vajon mikor válik olyan gazdasági erővé, ahol a belső fejlődési potenciál lehetőséget ad majd a világgazdaságból jövő rizikók hatékony elhárítására? Azt, hogy valójában az EU mennyire tekinthető autonóm gazdasági erőnek, nem volna egyszerű megmondani. De azt jól lehet látni, hogy az EKB vagy az ECOFIN-tanács úgy érvel a 2008-as gazdasági kilátásokat illetően, mintha az lenne.

2008 az EU belső fejlődésének is új lehetőségeket és kihívásokat hoz. Ebben az évben jó lenne befejezni a lisszaboni szerződés ratifikálását. Sokat lendítene a belső integráció mélyítésén, ha markánsan megfogalmazódna egy új közös politika, nevezetesen az energiapolitika. Ha azt a nagyratörő célt meg akarja valósítani az EU, miszerint 2020-ra a felhasznált energia 20 százalékának megújuló energiaforrásból kell kikerülnie, akkor már 2008-ban igen dinamikus és innovatív fejlesztésekre van szükség. Önmagában ennek a célnak a megvalósí-

tása akár középtávú időszakra is dinamizálhatja az uniós fejlődést. Persze ahhoz, hogy kialakuljon egy mindenki által elfogadható stratégia, még számos buktatót kell elkerülni, és konfliktust kell megoldani. Egyre érdemes külön is hivatkozni, ez pedig a bioetanol gyártás. Egyes országok 2007-ben főleg kukoricából nagy lelkesedéssel kezdtek üzemanyagot gyártani. Többek között ez is felelős azért, hogy a világpiacon számos takarmánycélú növény ára radikálisan felszökött. Egyes elemzések szerint, ha ez a trend folytatódik, akár élelmiszerhiánnyal is számolni kell a világgazdaságban. Mindez jól mutatja, hogy a megújuló energiaforrások feltárása egyáltalán nem egyszerű feladat.

* * * * *

Eddig megjelent számaink megtekinthetők és letölthetők a www.vki.hu honlapról